

УДК 636.2.034.082.2

В.І.АНТОНЕНКО

СЕЛЕКЦІЯ БУГАЇВ-ПЛІДНИКІВ У СИСТЕМІ ПЛЕМІННОЇ РОБОТИ З МОЛОЧНОЮ ХУДОБОЮ

Інститут м'ясного скотарства УААН

1. Селекція бугаїв-плідників є головним ланцюгом в системі племінної роботи з породами молочної худоби. Вона обумовлена основним принципом великомасштабної селекції – широким використанням препопулярних бугаїв-лідерів загальнопородного значення, які гарантовано дають потомство із запланованими племінними, продуктивними і відтворними якостями.

2. Породний рівень ведення племінної роботи потребує розробки оптимальних програм, які побудовані на національній базі племінних ресурсів – чисельності маточного поголів'я, частці осіменіння корів і телиць спермою поліпшувачів, витрати спермодоз на одне запліднення, банку спермопродукції бугаїв-плідників при сучасних технологіях їх утримання, інтенсивності добору бугаїв-поліпшувачів, повторюваності результатів оцінки, чисельності ліній у породі, величини бракування ремонтних бугайців за власною продуктивністю та створеного поголів'я корів матерів нових поколінь ремонтних бугайців.

3. Селекція племінних бугаїв має свою специфіку, яка полягає як у визначенні загальнопородної перспективи одержання, вирощування, добору, оцінки та використання плідників, що відповідатиме запитам селекціонерів-практиків пересічно через 7-7,5 років, так і цілеспрямованості роботи племінних господарств, елеваторів з вирощування і оцінки бугаїв, племпідприємств та мережі контрольних стад. Їх діяльність обумовлюється єдиними технологічними циклами, конкретними строками передачі племінного матеріалу і селекційних даних.

4. Відтворення нових генерацій ремонтних бугайців заданого генотипу здійснюється на принциповій основі закріплення за плідниками-лідерами груп потенційних та визнаних корів матерів мережі стад різних форм власності. Породний рівень селекції вимагає стандартизації технологій вирощування, годівлі, утримання та методів оцінки ремонтних бугайців, що забезпечує одержання співставлених даних.

5. При створенні нових порід і типів молочної худоби та консолідації їх спадкових особливостей результативною є турова схема постановки бугаїв на випробування за якістю потомства. Запрограмовані різні рівні повторюваності оцінки племінної цінності бугаїв-плідників, які залежать від двох змінних величин – чисельності дочок і контрольних стад.

6. Ефективним є застосування мережі коригуючих ознак величини надою

корів-первісток різних порід молочної худоби на систематичні фактори середовища – тривалість лактації, вік отелення, сезон (квартал) отелення, кратність доїнь тощо. Вони не є постійними, а змінюються для кожного туру оцінки бугаїв залежно від статистичної вибірки корів-первісток.

7. Централізація автоматизованої обробки первинних даних оцінки племінної цінності бугаїв за якістю потомства на базі єдиних алгоритмів та програмних засобів, які максимально наближені до найпоширенішого у світі методу BLUP, дозволяє порівнювати генотипи тварин національної і зарубіжної селекції. Така оцінка має бути безперервною до повного використання накопиченого банку спермопродукції з наростаючим підсумком племінних і продуктивних ознак корів-первісток.

8. Широке використання принципів генетико-селекційного моніторингу при селекції бугаїв-плідників – лінійної оцінки типу будови тіла, феногенетичного тестування тварин за ознакою масті, застосування цитогенетичних методів, генетичних маркерів спадкової інформації, фізіолого-цитологічних тестів тощо.

9. Комісійний добір бугаїв-поліпшувачів, які допущені для осіменіння маточного поголів'я великої рогатої худоби та визначення бугаїв-лідерів загальнопородного значення для одержання нової генерації ремонтних бугайців. Встановлення термінів використання нагромаджених обсягів спермопродукції.

10. Щотурове видання каталогів (бюлетенів) результатів оцінки бугаїв-плідників за якістю потомства з інформацією про місцезнаходження спермопродукції, її вартість, банківські реквізити племпідприємств тощо.

УДК 636.082.36.575.1

І.І.АНТОНІК, М.В.ШТОМПЕЛЬ

ЗАЛЕЖНІСТЬ МІЖ КОЛЬОРОМ ЖИРОПОТУ І ЖИВОЮ МАСОЮ НОВОГО ВНУТРІШНЬОПОРОДНОГО ТИПУ МЕРИНОСІВ

Національний аграрний університет

Вівці асканійської тонкорунної породи традиційної селекції мають найвищі показники за живою масою серед інших порід цього напрямку вівчарства. Але за якісними і кількісними показниками вовнової продуктивності вони значно поступаються кращим тонкорунним породам овець світу. Тому для поліпшення вовнової продуктивності асканійських тонкорунних овець були використані австралійські мерини. Шляхом схрещування і селекції створено таврійський внутрішньопородний тип асканійських овець. Це найкращі мерини за всю історію мериносового вівчарства в Україні. Кращим стадом таврійського типу визнано поголів'я овець племзаводу “Червоний чабан” Херсонської області. Якісні властивості мериносової вовни світового класу формуються за рахунок комплексу ознак, серед яких кольору жиропоту належить одне з провідних місць. Для технологічних цілей переробної промисловості і торгівлі бажано мати все більш досконалі світлі тони кольору жиропоту. Для сільськогосподарського виробництва економічно дуже важли-